

ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÉS TEJGAZDASÁGI LAPOK

A „GAZDASÁGI LAPOK”
INGYEN MELLÉKLETE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 15. sz.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.

Előfizetési ár a „Gazdasági Lapok” nélkül:

Egész évre 10 kor.
Fél „ 5 „

TELEFON: József 40—66.

Az e lapokban foglalt cikkekkért minden utannyomási jog fentartva.

TARTALOM.

	Lap
Egy német kisebb uri birtokos állattenyésztési eredményei.	
Spectator...	81
A tyukok ólázásáról. — L. P.	81
Kérdések és feleletek	
Kérdés: Kottás megszüntetése	82
Felelet: Alom-zalmaszükséglet ököristállóban	82
Kisebb szakközlemények	82
Hírek	82

Védőoltóan, agok

lépfene, sertésorbánóz, sorozegő üszök, gümökör stb. ellen.

RAPID SERUMOK

lépfene, sertésorbánóz, sorozegő üszök, sertésvész, vérhas, fertőző tüdőlob, baromfi kolera, mirigykór stb. ellen.

ÁLLAMI FELÜGYELET ALATT ÁLLÓ

LABORATORIUM

VÉDŐOLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE

○○○ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ○○○

BUDAPEST, IX., LÓNYAY-UTCZA 18/b.

Sürgőnyczim: Vaccin Budapest.

Interurban } reggel 7-től este 6-ig: József 20—14.
telefon: } este és éjjel: József 22—58.

Serumos kombinált oltóanyagok fertőzött állományok és gyógyító oltóanyagok beteg-állatok kezelésére.

Kívánatra speciális tájoltóanyagok készíttetnek.

Egy német kisebb uri birtokos állattenyésztési eredményei.

Irta: Spectator.

A fiatal gazda szorgalmas munkássága meghozta tehát a szép eredményeket és polgártársai elismerését is. 1905-ben a tartományi gazdasági egyesület ezen gazdaságot dicsérő oklevéllel és 200 márka jutalommal tüntette ki és követendő példának állította oda abban, hogy *szorgalommal, okos gazdálkodással és a műtrágyák alkalmazásával* még a silány talajviszonyok között is lehet szép eredményeket elérni. Az egyesület a Schwegmann gazdaságot képekben, grafikonokban (és terményeket is) bemutatta a német birodalmi gazdasági egyesület 1910. évi hamburgi kiállításán és közbejárt, hogy a gazdaság egy füzetben leírassék és ezen leírás több százezer példányban kiosztassék.

Hangoztatják ezen leírásban, hogy az elért eredmények főként az okosan alkalmazott műtrágyáknak, a *Thomassalagnak*, a *kainitnek*, azután az istállótrágyakezelésnek, a jó földművelésnek, a nemesített vetőmagvak és takarmányfélék termelésének, azután főleg a *rét- és legelőjavítási munkáknak* köszönhetőek. mert csak ezek segítségével volt lehetséges az *állatállományt emelni és nemesíteni*, tehát a birtok jövedelmezőségét elérni és azt fokozni.

Husz évi idő alatt tehát az új gazda nemcsak lábba állította az ezelőtti szegény birtokot, hanem még azt jól jövedelmezővé is emelte. Mig 20 év előtt a kb. 325 morgen (1 morgen föld = 2550 □-méter = vagy 743 négyszögöl azaz $\frac{1}{4}$ hektár területtel) nagyságu birtokból körülbelül csak a fele volt gyengén hasznosított föld (rét, szántó), a többi pedig haszonvehetetlen terület, addig 20 év múlva 90 morgent az azelőtti incultur állapotból culturál apotha hozott és jó minőségű rétté és legelővé „*hóditott meg*“, 78 morgent szép és használható erdővé alakított át (szintén műtrágyákkal), tehát *új termőterületet* szerzett a gazdaságnak, a régi (gyengéntermő) 157 morgent pedig termőképességében fokozta. Nincs tehát már parlag és hasznavehetetlen terület a kis birtokon, és a hol azelőtt a mocsárban vízi madarak uszkáltak, ott ma marhanyajak legelésznek.

A termésátlagok Morgenenként a következők:

	1891-ben mázsa*	1901-ben mázsa	1910-ben mázsa
rozs	7-15	10-75	13-95
zab	8-10	10-70	14-80
burgonya	77-00	90-00	105-00
széna	10-00	30-00	40-00

* Német mázsa = 50 kg.

Az állatállomány volt 1910-ben:

Lovak: 4 igásló és 2 csikó. *Szarvasmarha:* 2 bika, 14 tehén, 12 növendék. Nyári legeltetésre ezenkívül jön még 15 drb tehén vagy tinó. *Sertések:* 2 kan, 14 tenyészkoeca, 30 süldő. *Baromfi:* 130 drb.

Ez egy német, kisebb birtokon gazdálkodó *uriember* munkásságának az eredménye. Ez nem mese volt, hanem valóság,

A szorgalmas német „*urigazda*“ ily kicsiny földön is megél, esze és szorgalma által legtöbbszörözi a birtok jövedelmét és nem jár görbelábu „*amerikaikon*“ a városba, hanem lassan czammogó igáslovain és ezen lassu járással még arra is ráér, hogy szép kis házat építsen magának a megjavított rétjei közepén (mint egyik képen látható). Huszonhat éven át turta a földjét és mikor már öszülő hajjal phenni akart, akkor a haza hívó szavára felkötötte a kardját, hogy menjen a vitéz német seregekkel — a vérel itatott mezőkre.

Igy szól a mese. Gondolkodhatunk rajta eleget.

A tyukok ólázásáról.

A világháboru a mezőgazdasági többtermelés szükségességét helyezte homlokterbe, mint fenmaradásunk feltételének döntő tényezőjét. Az állattenyésztés egyik ága a baromfitenyésztés, mellyel, főképp pedig a tyuktartással népünk tulnyomó többsége, még pedig a legszegényebb rétege, habár csak mint mellékfoglalkozással is igyekszik megélhetési viszonyait kedvezőbbé tenni.

A tojás- és hustermelésért tartott tyukállomány népünk kezén nem részesül abban a gondozásban, mely annak teljes kihasználását tenné lehetővé, elszállásolás, ólázás tekintetében nagyon sok helyen mostoha elbánásban részesül, pedig az okszerű ólázással ugy a tojás- mint hustermelés lényegesen fokozható. Az okszerű baromfitenyésztés érdeke megkívánja, hogy a régi rendszerrel szakítva, minden irányban teljes igyekezettel a legjobb módokat és célravezető eljárásokat kutassuk és alkalmazzuk.

A tyukól terjedelmét a tyukállomány nagysága szabja meg. Az ól oly nagy legyen, hogy abban az állomány tulzsufolva ne legyen, továbbá el legyen látva mindama felszereléssel és kellekkel, mely szükséges a tojás- és hustermelés — mint végcél — sikeres elérésére. Az ólhoz lehetőleg csatlakoznia kell egy kaparóhelyiségnek és külön rekesztve kell lennie az apró- és növendékállatok helyiségétől, továbbá egy távolabbi helyen egy elzárható baromfiketrecz állítandó fel az esetleges beteggyanus állatok megfigyelésére.

Az állatok tartása a tavasztól őszig tartó évadban nem okoz különösebb gondot és nem igényel nagyobb figyelmet, a zord tél viszontagságai ellen azonban baromfiállományunk megfelelő védelméről kell gondoskodnunk s igyekeznünk részükre legalább megközelítőleg elérni a tavasz-nyár-őszi állapotot: adjunk nekik meleg szállást és tartózkodási alkalmatosságot, adjunk módot és helyet a mozgásra, gondoskodjunk az évszaknak megfelelő takarmányozásokról és tartsuk tisztán tartózkodási helyüket.

A baromfitenyésztés mai nagy érdeke követeli, hogy az itt felsorolt szükségletek — mint az okszerű és gazdaságos tenyésztés alapfeltételei — állatainknak megadassanak.

A téli hónapok alatt tyukjaink a napnak átlag mintegy kétharmadát töltik óljaikban, az ólak tehát olyanok legyenek, hogy azokban tartózkodásuk lehető kellemes legyen, a szükséges levegőmennyiséggel bírjon, de ne léghuzamos vagy nedves; minél több világosság jusson bele, mert a napsugár éltető eleme a baromfinak.

Az éjjeli tartózkodási helyük ne legyen terjedelmesebb, minthogy ott egymás mellett jó szorosban elférhessenek, mig ellenben a nappali tartózkodásuk helye minél nagyobb lehet. Ehhez képest ott, a hol a tyuknak nincs külön nappali tartózkodásra alkalmas épületrész: mint kocsi-szin, istálló, nyári kamra stb., az ólat egy ideiglenes fallal, legjobb egy ponyvával két részre

13-ik ábra. Azeelőtti mocsár helyén létesített szántóföldön műtrágyázás után vetett zab dús növéseinek képe.

14-ik ábra. Műtrágyázás után (Thomas salak + kainit + komposzt) nött fűtermés a megjavított réten.

15-ik ábra. Nemesített hannoveri sertések a legelőn.

osztani, hogy éjjeli szállásuk kisugárzott testi hőjük által bemelegítették; tudvalevőleg a tyukok, mint rendkívül vérmes állatok, nagy hőtermelő képességgel bírnak. Az egészségük meg kívánta friss levegőt szellőztetővel kell közvetíteni részükre, a mennyiben éjjeli tartózkodásuk alatt a levegő élenye hamar telemésződik, mi-ből könnyen megbetegedés származhat.

Zord, szeles és havas időjárásnál, valamint nagyon erős fagy esetén igénybe vett ilyen nappali ólat alapos tisztogatás és meszelés után a tyukok kaparóhelyét alakítsuk át olyképp, hogy a felesleges eszközöket, ülőrudakat eltávolítjuk, a padozatot beborítjuk mintegy tenyérnyi vastagságyra szecskával, egyik sarokban deszkával körülzárt rekeszben porfürdőt készítsünk tyukjainknak finom por és hamu keverékéből, melybe egy jómarék kénvirágot is szórunk.

Az ablakok nyitva tartandók s azokat csak akkor zárjuk be, ha nagyon hideg van. Az ólat fűteni nem szabad, mert ezzel az állatok elkényeztetődnek és elpuhulnának s ezáltal ellenállási képességük csökkenne, mely körülmény a szabadba került tyuk megbetegedését idézhetné elő.

Tapasztalaton alapuló szabálynak vehető, hogy az ól hőmérséklete állandóan a fagyponthoz felett kell hogy legyen. A mageleséget a szecska közé szórjuk, hogy kaparás által állandóan mozgásra és hőfejlesztésre kényszerítsük tyukjainkat, mert csak így maradnak egészségesek és csak ilyen elbánás mellett lehet télitójás nyelésére számítani. Szélesedése, enyhe nyári időben a szabadon kell tyukjainknak tartózkodniok. Vízét inkább langyosan mint hidegen adjunk nekik oly edényben, hogy csak a csőrük ferjen a vízhez.

A hol az ólon kívül kaparóhely áll rendelkezésre, melynek talaja ugyancsak a fent leírt módon terítendő be szecskával; az él és kaparóhely közt a havat el kell távolítani, hogy a tyukok egyik helyről a másikra akadály nélkül bármikor átmenjenek, mert a tyuk tudvalevőleg a víztől és hótól irtózik.

A téli takarmányozás lehetőleg a nyárinak megfelelő eleségtől összeállított anyagból történjék, vagyis magvakon kívül zöldségféle és állati anyagokból, mert ezek a tojás anyagának képzéséhez szükséges alkotórészek.

Télitójásokra számíthatunk, ha a fent leírt mozgáson, melegen kívül tyukjaink megfelelő eleséggel is elláthatunk. A mai súlyos takarmánybeszerzési viszonyokra való tekintettel, elég, ha tyukjaink csak este az elülső elülső kapnak bő mageleséget, míg reggel főtt burgonya, korpá, párolt lóhere, vagy luczernaszecska és clay-pogácsakeveréket adjunk nekik langyosan, azután pedig igen apró magvakat, mint köles, czirok-, repeze-, bükkönymagot szórjunk el a kaparóhelyiségben. Zöldtakarmány fejében nagy szeletekre vágott takarmány- vagy cukorrépat dobjunk nappali tartózkodási helyükre. A szükséges állati eredetű anyag pótlásaként naponként néhány szem „lukullus” vértakarmány adagolása meg fog felelni.

Ugy az ól, mint a kaparóhely állandó tisztántartására szintén gond fordítandó.

L. P.

Az 1250/1916. M. E. számú rendelet értelmében gyapju feljárnását a Magyar szent korona országainak Gyapjuközpontja r. t. részére a Magyar Állam Bank Hitelbank Bizományosként a termelők részére díjtalanul elvállalja, az üzletet közveit és lebonyolítja. Bejelentések az intézet gyapjuosztályában Budapest (V., József-tér 2.) intézendők.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. Kotlás megszüntetése.

Az idén már nem szándékozom több kotlót megültetni és szeretném, ha az ezentúl megkötött tyukokat valahogy le lehetne szoktatni a kotlásról. Kérem szíves közlésüket, van-e erre nézve sikerrel alkalmazható eljárás?

B. V.

Felelet. Alomszalmaszükséglet ökröistállóban című kérdésre.

Most már hosszú a nap, az igások kora hajnaltól késő estig dolgoznak s így 3 kg. alomszalma elég lesz, de ha nem volna, tessék azt kissé elapróztatni, vagyis szecskázni 10 cm. hosszúságra, akkor a kitrágyázás alkalmával kevesebb szalma keveredik az ürülék közé és így nem kell oly sok szalma. Esetleg ha szép idő és meleg éjjelek vannak, akkor a kifutókban, korlatokban lehet az igásokat éjjelre elhelyezni (etetés, itatás után) és még kevesebb szalma kell alomra. De ha van egy pár gyermek napszámos, azt is megcselekedhetik, hogy ezek vaslapáttal, vagy villával álljanak az ökrök mögött s hogyha ürit a marha, azonnal tegyék az excrementumot egy készenlében levő talicskába s vigyék aztán a trágyatelepre. Így az ökrök nem tiporja össze ürülékét, nem is fekszik bele, tiszta marad s az alomszalmaszükséglet a legkisebb mértékre apaszatik.

—r—n.

Kisebb szakközlemények.

A burgonya felhasználása lótakarmányozásra. 15—20 kg. gőzölt burgonya és 7—8 kg. széna az 500 kg. élősúlyú lónak megfelelő takarmány. 20 kg. burgonya és 7 kg. réti széna tartalmaz 0.286 kg. f. hérijét és 5.97 kg. keményítőértéket. Fontos, hogy a burgonyát tisztára megmossák, a után gőzöljék és melegen szétzúzzák. Hordóba teszik, vízzel keverik, mignem sűrű leveses lesz, majd 4—5 cm. hosszú szecskával keverve feleltetik. Ha szemest is adnak a lónak, ezt jobb külön adni, hogy az állat jobban megrágia. Helyes az állatoknak ilyen takarmá-

16-ik ábra. Vöröstarka osnabrücker lapálymarhák és igáskanczák a följavított eze

nyozás esetén kis mennyiségben foszforsavas meszet adagolni.

	meszet %	foszforsavat %
Burgonya tartalmaz . . .	0.03	0.12
Zab „ . . .	0.16	0.70
Tengeri „ . . .	0.03	0.57
Takarmánybab tartalmaz . . .	0.15	1.21
Régi széna tartalmaz . . .	0.95	0.70

A gőzölt burgonya könnyen romlik és erjed és ezért emésztési zavarokat is okozhat. Hogy ilyesminek elejét vegyék, ajánlatos a jászlakat és hordókat mésztejjel meglocsolni.

—a.

A macskák is busulnak meghalt gazdájuk után. A németországi Camburból írják: Az 1870—71-iki háború egyik résztvevője halálos betegsége sokat szórakozott az ő kedves macskájával. Midőn elhantolás előtt a koporsót még egyszer kinyitották, a ragaszkodó macskát urának tetemén találták és csak nagy nehezen tudták a koporsóból eltávolítani. Nyomban a temetés után gazdájának sírhalmára ült és aztán minden nap felkereste a sirt. És bár a szomszédos helyeken új sírok lettek és a sír helyet síremlékekkel és virágokkal mindenképpen elváltoztatták, a szegény kis macska mindig hű maradt hozzá.

HIREK.

A háborús takarmányozás. Az állatállomány megtartásának és szaporításának rendkívül nagy feladatában fontos tényező a takarmánybiztosítás. Erről a kérdésről, a mely a világháborút követő gazdasági feladatok sorában ugyszólván a legelső, a minap az O. M. G. E. fölkérésére Miklós Ödön államtitkár tartott előadást Pest vármegye közgyűlési termében.

A Bujanovits Sándor elnöklésével tartott ülésen nagy és előkelő közönség állandó figyelmű közepette fejtegette Miklós Ödön azt a lázas tevékenységet, melyet a Németbirodalom folytat a póttakarmányok előállítására tekintetében. Az 1915. évi igen súlyos takarmánytermés, továbbá a rendkívüli nedves esztendő ugyanis nagyon megfogyasztotta Németország saját termésű takarmányát. A külföldről több mint hat és fél millió tonna takarmánytermék behozatala vált szükségessé, a mi később majdnem lehetetlenné vált és így nem csoda, hogy a legkiválóbb elmék, köztük a Németbirodalom leghiresebb vegyészai, a legkülönbözőbb módon igyekeztek olyan takarmánypótló anyagok előállítására, melyek eddig teljesen ismeretlenek voltak. 1915. szeptemberében hadibizottság alakult a takarmánykérdés megoldására, a melynek a német birodalmi kormány 12½ millió márkát bocsátott rendelkezésére, hogy a póttakarmányok gyártásilag legyenek előállíthatók. Mindenekelőtt Delbrück titkos tanácsos új takarmányélesztőjével tettek kísérletet. Delbrück tanár melasse és anorganikus sókból és egyéb ásványokból olyan takarmányélesztőt tudott nagyban előállítani, melynek fehérjetartalma 50—53 százalék. zsirtartalma pedig 3—6 százalékig terjed. Ebből hetvenezer tonnát fognak ez évi július elsejétől előállítani. Lényeges póttakarmány az Oexmann

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnök doktor hírneves füstös-tulhevitőjével.

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szénert fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Vilmos császár-ut 51. Sürgőnyezim: Kemna, Budapest. Telefon 91-21.

vegyész módszere szerint előállított szalmaabráktakarmány is, melyből évi 100 ezer tonnát fognak előállítani. Továbbá Linhoff módszerével igen használható abráktakarmányt készítenek az erica nevű növényből, mely Heidemehl név alatt jön forgalomba. Egészen új módszer szerint fogják készíteni az ugynevezett enyvábráktakarmányt, melynek rendkívül nagy a fehérjetartalma (körülbelül 75 százalék) s így ez a legkiválóbb abráktakarmány lesz. Ezt az eddig teljesen elhanyagolt abráktakarmányt 20 gyár melléktermékéből nyerik. Abráktakarmány a sörgyárak hulladéka is, a melyet eddig alig számbavehető mértékben hozták csak forgalomba. A németországi vágóhidak hulladékaiból és az elhullott állatok földolgozásából, továbbá csontokból egészen új módok szerint a Leffer tanárnak eljárása mellett szintén egész sorozata kerül majd piacra az abráktakarmányoknak. Parow dr. tanár új gyártó módot vezetett be a burgonyahéj és a burgonyaliszt gyártásánál előkerülő hulladékok felhasználására nézve. Nemkülönböző abráktakarmányokat fognak gyártani a zölden vágott nádból, a tengeri fű és a tengeri sásból és a tengeri kagylók megőrölt anyagából is. Miklós Ödön előadása követendő példaképpen állította hallgatói elé a vasszorgalmu német népet. Buzdítóan hívta fel az ország kiváló közgazdait és pénzembereit, hogy szeressék a magyar földet, karolják fel annak felvirágzását. Eddig ezt azért nem tenetük, mert hiányzott a kellő tőkeerő és a vállalkozó hajlandóság. Ha azonban a szakértelmet össze tudjuk hozni a vállalkozó tőkének e téren való közreműködésével, úgy nem lesz szükség arra, hogy Németországból jöjjenek ide gazdag vállalatok mintagazdaságokat csinálni! Miklós Ödönnek, a ki a jelen voltak zajos éljenése mellett fejezte be általános érdeklődéssel hallgatott előadását, Bujanovics Sándor elnök tolmácsolta meleg szavakkal az O. M. G. É. köszönetét.

Tehéntartási pótlék. Charlottenburg városi testülete azért, mert sok gazda a takarmánydrágulás következtében tehenészetét részben vagy egészen felosztani volt kénytelen, elhatározta, hogy minden olyan tehén után, a mely legkevesebb 8½—9 liter tejet ad, naponta 50 pfennig pótlékot fizet. Hasonló intézkedéseket léptetett életbe a niederbarnimi kerület tanácsa is. A tejtermelés további csökkenését megakadályozandó, elhatározta, hogy f. év márczius 15 étől június 1-ig állatonként 30 pfennig istállóprémiumot ad olyan gazdáknak, a kik nem a gazdaságukban természet, hanem vásárolt takarmányt kénytelenek állatjaikkal etetni.

Az állatbiztosító szövetkezetek közgyűlése. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Magyar Kölcsonös Állatbiztosító Társaság mint Szövetkezet kötelekébe tartozó összes állattenyésztő szövetkezetek az 1914 üzletévre vonatkozó évi rendes közgyűlést 1916. évi december hó 31 ig elhalaszthassák.

Nősténykecskék levágásának megtiltása Németországban. Németországban a kecsketenyésztés emelése céljából megtiltották a nősténykecskék levágását, kivéve a kényszerből történő levágásokat, melyeknél különben az állat elhullása következne be; az ilyen eseteket azonban a levágás után 48 órán belül a hatóságnak kell bejelenteni. A rendelet ellen vétők nagyon szigorúan (1500 márkáig terjedő pénzbüntetés, vagy három hónapig terjedő szabadságvesztés) büntetettek.

Vadász kutya hadicélra igénybe nem vehető. A honvédelmi miniszter tudvalevően a hadicélra alkalmas valamennyi vontató-eb összeírását elrendelte. A földmivelésügyi miniszter közbenjárására most a honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a vadászati célra betanított és használt vadászebet, ugymint vizslát, vérebet és kopót az összeírásból ki kell hagyni és ha már fölvettek, az összeírásból azonnal törölni, ha pedig a jegyzéket az illető katonai parancsnoksághoz áttették, a katonai parancsnoksághoz pótlólagos törlés végett azonnal meg kell keresni.

Hol maradtak a madarak? Az ornitológiai intézetben, valamint a Természettudományi Társulathoz az ideitől folyamán mindenfelől érkeztek jelentések, a melyek a madárvilág megfoghatóságáról szóltak. Egyes helyeken, a hol ezelőtt százával, ezrével voltak láthatók a madarak, az idén alig volt belőlük egy-egy. A Természettudományi Közlöny foglalkozik most ezzel a kérdéssel és a téli madarak elmaradásának okát részben ott keresi, hogy az ideitől enyhe tél nem kényszerítette a madarakat arra, hogy emberlaktá, védettebb helyekre húzódjanak. E mellett azonban a világháború is igen nagy hatással volt a madarakra. A Közép-Európát északi irányban átszelő hadállások szakadatlan zaja bizonyára igen sok madarat tértett el utjából. Egyes fajokat azonban a hadállások mögött lévő élelmezési területek rengeteg hulladéka kötött helyhez. A vetési varjú, a mely Galícia felől szokott hozzánk vonulni, ezidén nagyrészt a hadállások mögött maradt. A besszarábiai harc-terekről érkezett jelentések szerint, ott minden képzeletet felülmúló tömegekben tanyáztak a varjak. A katonai élelmezési állomások, lovascsapatok, szekértáborok helyei a varjak egész seregeit vonzották magukhoz. A rovarpusztító madarak száma is igen megfoghatkozott, ennek pedig a mező- és kertgazdasági szempontból is igen nagy a jelentősége, úgy, hogy ezeknek a madaraknak a kimélsését, fészkelésüknek és szaporodásuknak elősegítését mindenképpen figyelembe kell venni.

Gólyák életkora. Egy német állatorvosi hetilap szerkesztőségéhez kérdést intéztek az iránt, hogy a gólyák milyen életkort érnek el. A feleletből kitűnik, hogy fogságban 20 évnél tovább élnek.

Az állati betegségek összegezése május hó 14-én.

A betegség neve	Összesen		A múlt heti állapothoz képest		kevesebb	
	közégg	udvar	közégg	udvar	közégg	udvar
Lépfene	92	100	—	—	1	1
Veszettség	377	397	7	8	—	—
Takonykór	36	43	—	—	5	5
Ragadós száj- és körmfajás	132	391	8	31	—	—
Juhhimlő	4	4	—	—	—	—
Ivarszervi hólyagos kiütés	84	79	6	22	—	—
Rühkór	1000	2102	—	—	3	3
Bivalyvész	2	5	—	—	1	—
Sertésorbáncz	54	150	6	16	—	—
Sertésvész	294	743	24	35	—	—

Vásári tudósítások.

Sovány sertésárak. **Url Rezső** bizományos, VIII., Népszínház-utca 22. Eredeti tudósítás 1916. május 17.

Ár elősúlyban 4% engedmény.

Vészen átmélt	60—100 kg. áll.	800—750
"	100—120 "	750—750
"	120—160 "	750—720
"	160—200 "	720—720
Vészen át nem mélt	60—190 "	750—720
"	100—120 "	720—720
"	120—160 "	700—700
"	160—200 "	700—700

Budapesti vágómarhavásár. Hivatalos jelentés. 1916. május 18.

Felhajtás és árak:

	I.	II.	III.
208 Bika	400—500	340—415	—
287 Magyar hizott ökör	450—500	440—445	340—395
529 Tarka hizott ökör	470—520	410—4	350—405
— Magyar legelőmarha	380—420	320—375	—
— Boszniai ökör	—	—	—
63 Magyar tehén	—	350—470	—
838 Tarka tehén	—	350—490	—
30 Bivaly	—	280—420	—
42 Növendékmarha	—	380—430	—

1997 Eladatlan 19. A felhajtás 137 darabbal kisebb volt a multhetiniél. Irányzat élénk, az árak 20—30 K-val emelkedtek.

Budapesti szurómarhavásár. Hivatalos jelentés. 1916. május 16.

Felhajtás és árak:

382 Magyar élő borjú	480	460—470
— Magyar öltött borjú	—	—
— Galicziai borjú	—	—
— Öltött bárány párja	—	—
7 Rugott borjú	350—400	—
229 Élő bárány párja	360—400	—
— Öltött göbölve	—	—
— Eladatlan.	—	—

Irányzat élénk, árak változatlanok.

Vásári jelentés: Budapesten, 1916. évi május hó 18 án tartott heti lovasárról. A vásári forgalom élénk.

Jegyzetelt jobb minőségű lovakból:	Fel-hajtás	Eladott	Árak kor.-ban
a) hátsó	17	8	400 2000
b) könnyebb köcsölő (jukker stb.)	71	38	1200 2450
c) nehezebb köcsölő (hintó)	56	22	1150 19 0
d) igás köcsölő (nehéz nyugoti faj)	64	35	2030 5200
e) könnyű	211	30	700 1200
II. Közép minőségű lovakból:			
a) nehezebb félék (fuvaros ló stb.)	53	41	500 700
b) könnyebb félék (parasztló stb.)	40	25	350 560
III. Aljrendelt minőségű lovakból:	171	151	160 800
Összesen	683	345	

Székesfővárosi vágóra vásároltatott 42 darab, 2. Wien-i vágóra vásároltatott 104 drb. 3. Tulajdonjogra gyanus ló lefoglaltatott. — a Ragályos betegségre gyanus ló lefoglaltatott — 5. Takonykór miatt a gyanústerhez kldetett drb

Felölös fészkesztő, kiadóulajdonos: **ORDODY LASZLO.** Szerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN.**

BUDAPEST

Népszínház-utca 22

Rövidített sürgőnyezimem:
SERTBIZMÁNY
BUDAPEST.

TELEFON:

József 22—41.

Sertésenyésztők és sertéshizlalók ha jószágukat értékesíteni kívánják forduljanak bizalommal

URL REZSŐ sertésbizományi céghez.

Vevők állandóan előjegyezve!

Név és
védjegy
Törvé-
nyes szá-
badalom.

Reitter Oszkár

nagybecskereki főkapitány
és fajbaromfi tenyésztőnek
nagyszerű találmánya

a „PATKÁNIN“

patkányirtó szer (nem mérge) mely
emberre és házi állatokra nem
ártalmas.

1 adag ára 2 korona

mely elegendő körülbelül 120 pat-
kány kiirtásához.

Minden adaghoz használati
utasítás van mellékelve.

A biztos eredményért jóállás l
lamertető prospektust, melyben le-
van írva, hogy különféle gazdaság-
ban hány adag használendő. Kérésre
ingyen küld Reitter Oszkár fő-
kapitány Patkánin gyárának
vezetője Nagybecskereken.

Elsőrendű műjeget

maximális áron alul 25 kg-os tömbökben
gazdaságok, serfőzdek és ipartelepek részére
korlátlan mennyiségben szállít

Budapesti Jégárusító
részvénytársaság
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 11.

TEA

hadifogoly munkásoknak legjobban be-
szerezhető
„Teahozozatali társaságnál“, Budapest, V., Szechenyi-
utca 7 Telefon 114—95.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapított 1900-ban.

Igazgatóság Budapesten, IX., Calvin-tér 10. saját székházában.

Biztosításokat elfogad tűz-, jég-, haloset-, szavatosság- és betöréses lopás ellen, egy-
szintén az ember életére a legkülönbözőbb módokon szerinti előnyös feltételek mellett.

Az üzletrendményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz vagy az ország min-
den egyes helyen működő képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítás-
al minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A szövetkezet biztosítékai 1915. XII. 31:

Alapítványi tiszletrészek és tiszletrészek 2.550.540.— K

Díjtartalékok és díjávétel (levonva a viszontbizosi-
tást illető részt) 4.104.593.31 „

Kártartalékok (levonva a viszontbiztosítási részt) 735.980.31 „

Külön és egyéb tartalékok 833.132.82 „

A szövetkezet kötelezettségeinek fedezetére mindenk-
élt az évi díjbevétel és kamatjövdelem szolgál,

ez kitétt 1915. évben 7.854.786.53 „

16.144.032.97 K

Biztosított tagjainak fennállása óta kifizetett tőzkarokban 16.061.000.— „

Biztosított érték tőzben 1915. évben 7.832.000.— „

Biztosított érték jégben 1.000.000.000.— „

Élettízlet állománya 88.450.000.— „

19.210.505.— „

A „Gazdák Biztosító Szövetkezete“ alapítása és főintézménye a „GOND-
VISELÉS“ Országos Központi Segélyző Társulat Budapesten, IX., Calvin-tér 10., mely tár-
sulat tagjai részére 50 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítást nyújt népbiz-
tosítási osztálya keretében pedig 2000 koronáig hozomány, katonai és vegyes biztosításokat
közvetít minden orvosi vizsgálat nélkül.

Szőlősgazdák szives figyelmébe!

Bolgár gáliczpor a legjobb szőlő-, fa- és növénypermetező
Óvakodjunk utánzatoktól!

Szegedi Béla, Budapest, VII., Dob-utca 70. Telefon: 17—84.
Védjegyre vigyázzunk. Törvényesen védve.

Megbízható minőségű

Telefon
124—26.
122—5.

ÉTKEZŐ-OLAJ
GÉPKENŐ-OLAJ
FESTŐ-OLAJ
FÜTŐ-OLAJ
ÉGŐ-OLAJ
SZAPPANFŐZŐ-OLAJ
PADLÓBEE RESZTŐ-OLAJ
HALZSIR, GÉPZSIR
KOCSIKENŐ ÉS
CARBOLINEUMOT

Jutányos
árakon
szállít

HUNGARIA BANK R.T. OLAJOSZTÁLYA
BUDAPEST, IV., KORONAHERCZEG-UTCZA 18. SZ.

Rézgálicz-ot

felülmulja a törvényileg védett

„Szent Vincze szőlővédő“

a jelenkor legjobb és leghatalmasabb permetező anyaga. Rézgálicznál
jobb, mert az eső le nem moshatja. 1 adag 200 liter vízhez 3 korona.
Mintaadagot, 50 liter, próbára 1 koronaért küldünk. Viszonteláru-
sítóknak kedvezmény.

Rafael laboratórium Budapest,
VII. kerület, Rottenbiller-utca 46. szám.
Telefon: József 28—65.

Cséplőgéptulajdonosok figyelmébe!

Gőzcséplőgépekhez és lokomobilokhoz ajánlunk:

Gépolajat elsőrendű min. 100 kg.-ként K 125.—

Hengerolajat előrendű min. 100 „ K 240.—

Gépszir, merev, „ „ 100 „ K 230.—

Kocsikenőcs la, fekete színben 100 „ K 58.—

Netto engedmény nélkül, utánvét vagy a pénz előze-
tes beküldése mellett.

Gép- és hengerolajat csakis eredeti hordókban szál-
lithatunk, miután kisebb hordók felett nem rendelke-
zünk; gépszir és kocsikenőcs bármily kis mennyi-
ségben is szállítható, az ár azonban mindenkor brutto
nettonak számítva értendőik.

Legjobb minőségű saját gyártmányu gépszirak, varró-
és kötőszirak, szí össze-kötők, hevederek legolcsóbb
árakon. Mentőszekrények cséplőgépekhez miniszteri
előírás szerint. Összes szőlőszé- és pinczegazda-
sági cikkek állandóan raktáron, árajánlással szive-
sen szolgálunk.

Schottola Ernő,

gyáros és nagykereskedő

BUDAPEST, VI., Vilmos császár-ut 53. sz. Saját ház.

ÁLLAMGÉPGYÁRI

„ASTRA“ gázmotorok,
„ASTRA“ gázlokomobilok,
„ASTRA“ gázekék.

Ideális üzemgépek. Leggazdaságosabb üzem.

Az „ASTRA“ gázgépek üzeme a legolcsóbb;
óránként és lóerőnként 450+490 gramm
faszenet fogyasztanak. — Golyóscsapágyas
cséplőgének, gázlokomobilok, utimozdo-
nyok, elsőrangú mezőgazdasági gépek. —

Árjegyzékkel és árajánla-
tokkal szivesen szolgál a

Magyar Királyi Államvasutak
Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, Vilmos császár-ut 32.